

Participació > Opinió | Anàlisi | Entre Tots

La tribuna

Guillem López-Casasnovas

Temps d'incertesa econòmica

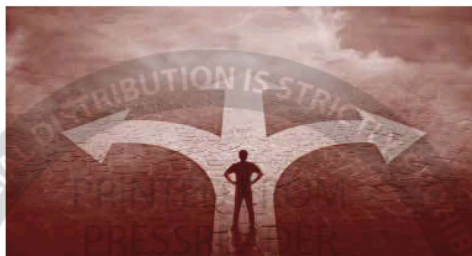
Dels temes macro potser poc hi podem fer, però resta sota la nostra responsabilitat aprofitar els fons Next Generation, una oportunitat d'or per emprendre moltes de les tasques pendents

Ja és mala sort que, en el moment més important que afronta l'economia, els escenaris de tota mena siguin més incerts que mai.

A la invasió d'Ucraïna no s'hi veu aturador, l'energia continua essent una arma de guerra de Rússia i el contagi en el món financer està servit. Els bancs centrals apugen els tipus per controlar la inflació, però si es passen de frenada derraparà encara més l'economia. Guanyen terreny els autòcrates dins les democràcies tradicionals i els ànims de les noves generacions marquen rumbos diferents en la geopolítica. En una Europa envellida, creix el convenciment que la nostra joventut viurà pitjor que els seus ancestres. A la Xina i l'Índia, just al contrari: les noves generacions ara viuen millor que les velles. L'empenta, l'impuls, l'adrenalina que mou el progrés fan un futur bastant desigual entre els blocs tradicionals.

Aquí, a nivell micro, on potser més podem incidir, el sistema productiu català tradicional avui està encerclat de fums de la petroquímica, de sorolls de vehicles de combustió i d'olor de purins, o sotmès a l'atzar del cost de l'energia dels que depenen (tèxtil, fibres...) del preu de l'aigua. La transformació per transitar cap a un nou model és, així, del tot necessària. El canvi de mode de producció té, però, moltes incerteses per raó de riscos operatius, de seguretat, estratègics amb els nous posicionaments comercials, financers en mercats molt volàtils, i d'incompliment legal, amb marcs polítics poc estables. I en el seu component de transició la incertesa ve marcada pels condicionants que genera el canvi climàtic i pels propis de la salut global. Escalfament, onades de calor, problemes respiratoris, problemes de conservació de la biodiversitat, infeccions, adulteracions... Sindèmies que generen factors que interaccionen i condicionen salut i, en conseqüència, economia; i viceversa. I la pandèmia inflacionista, que avui ho contamina tot...

En efecte, el canvi climàtic genera nous problemes a la producció d'aliments i en la generació de noves proteïnes alimentàries, encareix l'ús d'aigua potable, fa emergir malalties en països càlids, provoca desplaçaments poblacionals i productius, empitjora la qualitat de l'aire, etcètera. Això pot generar amenaces a la salut pública en termes de brots de transmissió fecal-oral, brots alimentaris (listeriosi ultimament, salmonel·losi...), o brots de

transmissió per contacte de fluids corporals (Ebola, hepatitis C, sida...). I a molts països menys desenvolupats per vectors comunicables (paparres, mosquits...), zoonosi (malteses, rickètsies, tifus, vaques boges...)... sempre des del punt de vista de *one health*: una salut única, tant animal com humana, tant del medi ambient com en termes de salubritat de les clavegueres, en un món global de transmissibilitat màxima de la mà del transport i dels viatges.

Importa, per això, davant la recurrència que tinguin, la coherència de les accions preventives i reactives, el lideratge en les llacunes en què hom no pot ni assignar probabilitats als esdeveniments extrems que es puguin generar i que poden acabar provocant el que es denomina *organizational exhaustion*, l'esgotament d'una organització que es vulgui ajustar als nous temps.

Però, tot i les dificultats, no en toca d'altra que identificar aquests riscos, apamar-los, valorar-los i prioritzar, si escau, les accions preventives o d'apaivagament dels efectes que es duguin a terme. Certament, algunes d'aquestes accions necessiten el múscul de la protecció o salvaguarda pública, en la mesura que procedeixen d'esdeveniments d'elevades externalitats i causants de riscos sistèmics. Aquesta és una àrea nova, avui més necessària que mai, per no frenar les transformacions, oferint coixins mínims per als trànsits més complexos o més afectats per l'avversió al risc a partir d'experiències anteriors (la covid, l'última). Cal també que aquestes mesures, que tindran cost per a les empreses en forma de preus, primes i impostos, no acabin d'enfonsar les nostres economies, de la mà del dúmping fiscal que facin economies que en el món global no respecten ni els objectius de sostenibilitat ambiental ni el dret dels ciutadans a la salut. Necessitem tot això si no volem perdre capacitat productiva o l'empenta de l'emprenedoria, que ha sigut tan decisiva per a la transformació del país.

Reconeguem, però, que aquesta vegada la dificultat és majúscula. Dels temes més macro potser poc hi podem fer. Però resta sota la nostra responsabilitat i esforç aprofitar els fons Next Generation. Una oportunitat d'or per emprendre moltes de les tasques que temen pendents. ■

No en toca d'altra que identificar riscos, apamar-los, valorar-los i prioritzar les accions preventives o d'apaivagament dels efectes que es duguin a terme

Guillem López-Casasnovas és catedràtic d'Economia de la UPF.